

Udskrift
af
Arbejdsrettens dom af 6. oktober 2011

i sag nr.: AR2010.0237

Landsorganisationen i Danmark

for

Fagligt Fælles Forbund, Privat Service, Hotel og Restauration

(advokat Pernille Leidersdorff-Ernst)

mod

Dansk Arbejdsgiverforening

for

DI Overenskomst II v/DI

(advokat Helge Werner)

Dommere: Jens Peter Bostrup, Poul Flemming Hansen, Poul Dahl Jensen (næstformand), Asger Tue Pedersen, Steen A. Rasmussen, Laurits Rønn, Poul Søgaard (retsformand), Niels Waage (næstformand), Nicolai Westergaard.

Indledning

Sagen drejer sig om, hvorvidt DI har handlet i strid med støtteforbuddet i Hovedaftalens § 2, stk. 6, ved at optage Lalandia Billund A/S som medlem og støtte virksomheden i forbindelse med Fagligt Fælles Forbunds overenskomstkraav.

Påstande

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Fagligt Fælles Forbund, Privat Service, Hotel og Restauration, har endeligt nedlagt påstand om, at DI tilpligtes at betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til forbundet.

Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for DI Overenskomst II v/DI, har nedlagt påstand om frifindelse.

Hovedaftalen

§ 2, stk. 6. i Hovedaftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Landsorganisationen i Danmark (LO) er sålydende:

”Under arbejdskonflikt mellem parterne i nærværende overenskomst eller deres medlemmer og udenforstående arbejdstager- eller arbejdsgiverorganisationer eller virksomheder må støtte til den udenforstående ikke ydes af nogen ved denne overenskomst forpligtet part. Som udenforstående betragtes ikke den organisation eller virksomhed, der indmelder sig i en af hovedorganisationerne eller i en under disse organiseret forening, idet det dog er en forudsætning, at der ikke inden indmeldelsen er etableret arbejdsstandsning, eller at sådan ikke efter forgæves forhandling er klart bebudet.”

Sagsfremstilling

Lalandia Billund A/S, der er et 100 % ejet datterselskab af Parken Sport og Entertainment A/S, blev stiftet i 2004 med henblik på etablering af feriecentret Lalandia Billund. Som led i forberedelserne til feriecentrets åbning tog Lalandia Billund A/S i slutningen af 2008 kontakt til DI om bl.a. indgåelse af overenskomst for feriecentrets medarbejdere. DI undersøgte muligheden for en brancheoverenskomst med CO-industri, hvilket dog blev afvist af CO-industri.

Lalandia Billund A/S indgik herefter den 9. marts 2009 en virksomhedsoverenskomst med den lokale afdeling af Fagligt Fælles Forbund (3F), 3F Varde-Billund. Overenskomsten tog udgangspunkt i Industriooverenskomsten indgået mellem DI og CO-industri og dækkede alle arbejdsområder med undtagelse af funktionærer. Overenskomsten var gældende fra den 1. marts 2009, indtil den ”efter de til enhver tid mellem Dansk Industri og CO-industri gældende regler opsiges til ophør, dog tidligst pr. 1. marts 2010”. Overenskomsten tog ikke forbehold for 3F-forbundets godkendelse. Afdelingen sendte overenskomsten til forbundet, som den 24. marts 2009 skrev bl.a. følgende til 3F Varde-Billund:

”Med henvisning til Jeres brev af 19.03.2009, hvor I fremsender Lokal Overenskomst for Lalandia Billund A/S, har vi dags dato haft møde med Privat Service om overenskomsten.

Privat Service kan oplyse følgende: Lalandia A/S, Billund er ejet af Parken. Parken er medlem af HORESTA. Parken ejer Lalandia, Rødby der ligeledes er medlem af HORESTA.

Heraf følger at begge virksomheder er omfattet af HORESTA overenskomsten samt af de regler der i denne overenskomst fastslår, at vi som aftale part i denne overenskomst (Privat Service) ikke må indgå overenskomster der skader overenskomsten.

...

Vi skal derfor meddele at 3F Industrigruppen ikke kan godkende den indsendte lokale overenskomst for Lalandia A/S, Billund, da denne lokalaftale bygger på CO/DI overenskomstens grundlag og ikke som den retsmæssig burde bygge på, nemlig HORESTA overenskomsten.

Vi skal anmode afdelingen om at bringe forholdet i orden.”

3F Varde-Billund ved Kristian Bovbjerg Nielsen skrev efterfølgende således i brev af 23. september 2009 til Lalandia Billund A/S:

”Vedr. Tilpasning af overenskomst

Som vi tidligere har talt om, ser vi os nødsaget til bede om tilpasning af overenskomsten, idet vort forbund har underkendt at den er bygget op om Industriooverenskomsten, som varetages af Industrigruppen i 3F.

Vi er desuden, ved henvendelse fra medlemmer beskæftiget på Lalandia, blevet opmærksomme på nogle mangler i den indgåede aftale.

Årsagen til underkendelsen er, at Forbundet jo er opdelt i 6 grupper som organiserer og overenskomstdækker hver sine faglige områder. De faglige områder der er repræsenteret på Lalandia dækkes af den gruppe der hedder Privat Service Hotel og Restauration, og er omfattet af Hovedoverenskomsten mellem 3F og HORESTA-A, som er målrettet netop disse faggrupper. Jeg vedlægger et eksemplar sammen med elevoverenskomsten til orientering.

Som jeg ser det, er der 3 løsningsmuligheder:

- Lalandia Billund indmeldes i HORESTA-A, og er dermed automatisk overenskomstdækket.
- Lalandia Billund og 3F Varde-Billund indgår en tiltrædelsesaftale til Hovedoverenskomsten mellem 3F og HORESTA-A.
- Lalandia Billund og 3F Varde-Billund indgår en lokaloverenskomst som baseres på HORESTA-A overenskomsten.

Jeg er i øvrigt bekendt med, at Lalandia Rødby er medlem af HORESTA-A, og dermed omfattet af den vedlagte overenskomst.

Jeg vil foreslå at vi mødes for en drøftelse sammen med min kollega, Lone Baagøe, som fortrinsvis varetager bl.a. HORESTA området her i afdelingen. Vil du venligst ringe til mig, så vi kan aftale et møde når du har tid.”

Af en mail fra direktør i Lalandia Billund A/S, Jan Harrit, til konsulent i DI, Lars Bruhn, fremgår, at et møde mellem Lalandia Billund A/S og 3F Varde-Billund blev aftalt til at finde sted den 21. oktober 2009. Dagsordenen for mødet var ifølge mail af samme dato følgende:

- ”1. Gennemgang samt opfølgning på tilbagemeldinger fra medarbejdere. Kristian Bovbjerg
2. Valg af tillidsrepræsentant
  - a. Hvornår og hvordan Brian Lyst
3. Præsentation af forhandlingsudvalg.
  - a. Faglig medarbejder Lone Baagøe Faglig teamleder Villy Nielsen.”

Der foreligger ikke skriftligt referat af mødet. Der er under hovedforhandlingen afgivet forklaringer om forløbet af mødet.

Den 23. november 2009 skrev 3F, Privat Service, Hotel og Restauration bl.a. følgende til Lalandia Billund A/S:

”Opsigelse af overenskomst indgået d. 9. marts 2009 imellem Lalandia, Billund og 3F Varde-Billund afdeling.

Som bekendt skal virksomhedens overenskomst genforhandles til udløb pr. 1. marts 2010. Vores forhåndsindstilling er, at der skal forhandles en overgang fra den nuværende overenskomst til en udgave af den normale hovedoverenskomst for branchen, der skal tilpasses virksomhedens forhold (jf. lokalaftalesystemet).

Vi har i forbundet udpeget konsulent Niels Lønstrup til sammen med afdelingen at være ansvarlig for disse forhandlinger, som vi er indstillet på at indlede så hurtigt som muligt.

Det forudsætter selvfølgelig, at overenskomsten skal opsiges på normal vis til udløb den 1. marts 2010.

Der er imidlertid opstået en situation, der tvinger os til at tage yderligere skridt, men som ikke ændrer ved, at vi er indstillet på at finde en forhandlingsløsning.

Arbejdsgiverforeningen HORESTA-A har indkaldt 3F til organisationsmøde med påstand om, at 3F med den indgåede overenskomst mellem 3F Varde-Billund og Lalandia har begået brud på hovedoverenskomstens § 53, stk. 2, der forpligter 3F til ikke at indgå overenskomster, der stiller arbejdsgivere uden for HORESTA bedre.

...

Forbundet har på intet tidspunkt haft kendskab til det lokale forhandlingsgrundlag og den indgåede overenskomst, før den blev indgået. Forbundet har derfor intet juridisk ansvar for et brud på § 53, stk. 2, men er til gengæld forpligtet til at reagere overfor afdelingen og Lalandia, så snart vi blev bekendt med situationen.

I modsat fald pådrager vi os et medansvar.

På vegne af afdelingen skal vi derfor hermed i henhold til gældende regler opsiges overenskomsten til bortfald ved udgangen af februar 2010.

Med henblik på at efterleve den forpligtelse, der fremgår af de hidtidige domme, skal vi samtidig meddele, at vi agter at forelægge vor kompetente forsamling forslag om

iværksættelse af konflikt med henblik på at frigøre os fra overenskomsten pr. 1. marts 2010. Der er dermed afsendt et 1. konfliktvarsel i henhold til gældende regler i hovedaftalen.

Ovestående ændrer ikke ved vort ønske om straks at optage forhandlinger for at finde en forligsmæssig løsning, men det er det skridt, vi er tvungne til at gennemføre på baggrund af HORESTAs indkaldelse til organisationsmøde med påstand om brud på § 53, stk. 2.”

Endvidere skrev formand i 3F Varde-Billund, Brian Lyst, den 24. november 2009 følgende til Lalandia Billund A/S:

”Opsigelse af overenskomsten mellem 3F Varde – Billund og Lalandia Billund A/S...

Idet vi henviser til overenskomstens opsigelsesbestemmelser skal vi herved venligst meddele, at 3F Varde-Billund opsiges overenskomsten pr. 1. marts 2010.

Hvad angår forslag til ny overenskomst, vil disse blive fremsendt senere. Vi vender ligeledes tilbage med et forslag til mødetidspunkt.

Vi skal venligst henlede opmærksomheden på, at selv om overenskomsten er opsagt, løber den uændret videre, indtil en ny overenskomst mellem parterne foreligger.

Vi håber, at De er enige i fremgangsmåden, og såfremt vi ikke hører nærmere – går vi ud fra, at arbejdsgangen kan tilsluttes.

...”

Lalandia Billund A/S søgte den 25. november 2009 optagelse som medlem i DI. Af DI's medlemsregistrering fremgår, at Lalandia Billund A/S blev optaget med virkning fra 1. oktober 2009.

Den 2. december 2009 skrev konsulent i DI, Lars Bruhn, følgende til Fagligt Fælles Forbund:

”Overenskomst mellem Lalandia Billund A/S og 3F Varde-Billund afdeling

Lalandia Billund A/S har som medlem af DI overenskomst 2 ved DI bedt DI besvare 3F's brev af 23. november 2009.

Det kan oplyses, at DI forhandler overenskomster på vegne af medlemsvirksomheder i DI overenskomst 2. Jeg er DI's kontaktperson i relation til ovennævnte overenskomst.

Jeg regner med, at der i relation til Lalandia-overenskomsten kan gennemføres et positivt forhandlingsforløb på linje med, hvad der i øvrigt gennemføres i anledningen af overenskomstfornyelsen 2010, herunder aftalen mellem LO og DA af 11. november 2009 om decentrale overenskomstforhandlinger. DI mener ikke, at der er grundlag for varslet om, at iværksætte konflikt. Da Lalandia-overenskomsten jo på mange områder indeholder henvisninger til Industriens Overenskomst og i øvrigt ligner overenskomsten mellem 3F og Legoland/DI, finder jeg det naturligt, at der tages hensyn til dette i forhandlingsforløbet.

Virksomheden har også modtaget en opsigelse af overenskomsten dateret 24. november 2009 fra 3F Varde-Billund. Jeg foreslår, at du koordinerer forhandlingsforløbet på vegne af 3F, også i forhold til lokalafdelingen..."

Som svar herpå skrev Niels Lønstrup, 3F, den 4. december 2009 til DI bl.a.:

"Som vi skriver til Lalandia, er vi indstillet på at optage forhandlinger, men gør samtidig opmærksom på, at vi overfor HORESTA rent juridisk er forpligtet til at overgå til en overenskomst, der bygger på hovedoverenskomsten for branchen.

På et nyligt afholdt organisationsmøde med HORESTA har vi erkendt, at den lokale overenskomst er i strid med § 53, stk. 2 i parternes overenskomst.

På den baggrund skal vi hermed meddele, at vi i henhold til gældende regler ikke kan anerkende optagelsen i DI, da der er afsendt konfliktvarsel forud for optagelsen.

Vi skal i øvrigt udtrykke vores undren over, at Lalandia har valgt at søge optagelse i DI, når modervirksomheden er medlem af HORESTA, der er den naturlige arbejdsgiverforening for den type virksomhed.

Vi kan desværre kun opfatte virksomhedens forsøg på at blive optaget i DI som et udtryk for, at man vil forsøge at fastholde den lokale overenskomst, selvom den åbenlyst strider mod de forpligtelser 3F har overfor HORESTA."

I brev af 3. februar 2010 skrev Lars Bruhn, DI, bl.a. følgende til Fagligt Fælles Forbund:

"Først og fremmest må DI fastholde at virksomheden er optaget som medlem i DI overenskomst II. DI repræsenterer og forhandler på det grundlag virksomhedens overenskomst. Virksomheden var på optagelsestidspunktet omfattet af en overenskomst med 3F. At denne som et led i fornyelsen af overenskomsten pr. 1. marts 2010 er blevet opsagt, ændrer efter min mening ikke på nævnte forhold.

DI og virksomheden er ligesom 3F indstillet på forhandlinger om virksomhedens overenskomst, og jeg foreslår at vi drøfter den praktiske fremgangsmåde på et kort møde eller telefon..."

I brev af 5. februar 2010 svarede Niels Lønstrup, 3F, hertil bl.a.:

"Da vi indtil nu ikke har modtaget nogen form for reaktion på vor skrivelse af 3. december, har vi tilladt os at gå ud fra, at protesten der henviste til Hovedaftalens støtteforbud var taget til efterretning.

Der var jo ikke kun tale om en opsigelse, men om et konfliktvarsel i henhold til gældende regler.
...

Forbundet har været nødt til at vedkende, at afdelingen har begået et bodspådragende overenskomstbrud, idet den lokale overenskomst er en klar forringelse i forhold til branchens hovedoverenskomst.

Det afgørende er, at konsekvensen i henhold til tidligere domme i tilsvarende sager, ikke blot er betaling af en bod, men også en forpligtigelse til at frigøre sig fra overenskomsten.

Dette er baggrunden for fremsendelsen af konfliktvarslet.

Opnås der ikke ved en forhandling med virksomheden, en løsning i form af overgang til branchens hovedoverenskomst med tilhørende lokalaftaler, er vi forpligtet til at tage de nødvendige skridt til en frigørelseskonflikt.

På den baggrund kan vi kun opfatte virksomhedens forsøg på at blive optaget i DI, som et omgåelsesforsøg i håbet om, at den overenskomststridige overenskomst bliver beskyttet og bevaret ved, at blive omfattet af det forventede mæglingsforslag via medlemskabet af DI.”

Der kunne ikke opnås enighed mellem forbundene. Under medvirken af hovedorganisationerne blev der afholdt fællesmøde den 9. marts 2010. I referatet fra mødet er anført bl.a.:

”Fra arbejdstagerside fastholdt man klagen, idet man var af den opfattelse, at DI Overenskomst II v/DI ”... i strid med Hovedaftalen (har) optaget virksomheden Lalandia Billund A/S som medlem”. Man var af den opfattelse, at ”... optagelsen af virksomheden i DI er i strid med støtteforbuddet” i Hovedaftalens § 2, stk. 6.

Fra arbejdsgiverside kunne man på det foreliggende grundlag ikke anerkende noget brud på støtteforbuddet i Hovedaftalens § 2, stk. 6. Man understregede, at Lalandia Billund A/S var optaget som medlem af DI Overenskomst II v/DI pr. 1. oktober 2009, og at dette – via sædvanlig, administrativ procedure – blev meddelt forbundet den 26. november 2009. Man fremlagde dokumentation herfor. Man påpegede endvidere, at overenskomsten mellem Lalandia Billund A/S og 3F Varde-Billund blev opsagt af 3F ved brev af 23. november 2009. Forbundet – der ikke var part i overenskomsten – anførte i sit brev, at ”Der er imidlertid opstået en situation, der tvinger os til at tage yderligere skridt, men som ikke ændrer ved, at vi er indstillet på at prøve at finde en forhandlingsløsning”. Man påpegede endvidere, at overenskomsten blev opsagt af afdelingen den 24. november 2009, og at afdelingen i opsigelsen meddelte, at ”Hvad angår forslag til ny overenskomst, vil disse blive fremsendt senere. Vi vender ligeledes tilbage med et forslag til mødetidspunkt”. Man understregede, at ikrafttræden af støtteforbuddet under alle omstændigheder fordrer, at et konfliktvarsel er afgivet ”...efter forgæves forhandling”. Det fremgår imidlertid af de afgivne opsigelser – og bekræftes af Lalandia Billund A/S – at der på intet tidspunkt har været ført forhandlinger om den opsagte overenskomst. Som følge heraf er forbundets klage uden indhold.

Fra arbejdstagerside afviste man, at arbejdsgiversiden på fyldestgørende vis havde dokumenteret, at Lalandia Billund A/S var medlem af DI Overenskomst II v/DI på tidspunktet for forbundets afgivelse af konfliktvarsel den 23. november 2009, og man opfordrede arbejdsgiversiden til at dokumentere, at Lalandia Billund A/S havde søgt optagelse i DI Overenskomst II v/DI forinden dette tidspunkt

...”

Forklaringer

Lone Baagøe har forklaret bl.a., at hun har været faglig sekretær i 3F Varde-Billund siden 1. januar 2009. Før dette var hun næstformand i 3F Varde. Hun har bl.a. hotel og restauration og dermed Horesta-overenskomsten som ansvarsområde. Hun deltog ikke i forhandlingerne om lokaloverenskomsten med Lalandia Billund og blev først inddraget i sagen, da 3F-forbundet

meddelte, at man ikke kunne godkende overenskomsten. Hun var derefter sammen med lokalafdelingens formand ansvarlig for afdelingens videre behandling af sagen. Hun kan godt huske mødet den 21. oktober 2009, hvor hun deltog sammen med Brian Lyst og Kristian Bovbjerg fra lokalafdelingen. Fra virksomheden deltog Jan Harrit. Det var et meget uformelt møde, hvor der blev diskuteret flere ting, herunder at der skulle laves om på overenskomsten. Virksomheden meddelte, at der nok kunne findes en løsning vedrørende de faglærte, men at der ikke ville blive lavet om på noget i forhold til de ufaglærte. Hun mener, at Brian Lyst oplyste, at hun og vist nok Kristian Bovbjerg skulle udgøre 3F's forhandlingsudvalg. Hun husker ikke, hvad der nærmere blev drøftet om forhandlingerne om overenskomsten, eller om det videre forløb. Mødet endte med, at der var enighed om, at der skulle følges op i forhold til valget af tillidsrepræsentant. Efter mødet orienterede hun Niels Lønstrup i forbundet om, at det ville blive svært at nå til en løsning for andre end de faglærte. Hun aftalte med Niels Lønstrup, at både forbundet og lokalafdelingen skulle opsige lokaloverenskomsten. Der blev også talt om konflikt, men det var forbundet, som skulle varsle dette, da forbundet administrerer strejkekassen.

Bent Moos har forklaret bl.a., at han er konsulent – hvilket svarer til den tidligere betegnelse faglig sekretær – i 3F forbundet. Han har siden 1982 haft bl.a. restauration-branchen som sit område. Han blev sammen med Niels Lønstrup inddraget i sagen i slutningen af marts 2009. Det var klart for dem, at lokalafdelingen ved indgåelsen af overenskomsten med Lalandia Billund havde begået et eklatant brud på overenskomsten med Horesta. Det blev overladt til lokalafdelingen at løse sagen. Derfor handlede forbundet ikke i sagen i de følgende måneder. Han fik senere via Niels Lønstrup at vide, at der skulle være et møde med virksomheden i oktober 2009. Ifølge Niels Lønstrup var tilbagemeldingen fra Lone Baagøe efter mødet, at virksomheden nok ville være med til noget for så vidt angår de faglærte tjenere, men ikke de ufaglærte. Dette blev i forbundet opfattet som en afvisning fra virksomhedens side i forhold til at finde en løsning, som ville være i overensstemmelse med Horesta-overenskomsten. Det blev aftalt med lokalafdelingen, at både denne og forbundet skulle opsige lokaloverenskomsten. Han har selv affattet forbundets opsigelse af 23. november 2009. Forbundet afgav samtidig strejkevarslet, da der forelå en meget alvorlig situation.

Jan Harrit har forklaret bl.a., at han havde arbejdet 10 år i Legoland, hvor han var administrationschef med ansvar bl.a. for overenskomstforholdene, inden han blev direktør for Lalandia Billund A/S pr. 1. januar 2005. Lalandia Billund adskiller sig fra Lalandia i Rødby ved, at det er opført som 750 feriehuse, der ejes af private, og som virksomheden udlejer. Dette udgør halvdelen af virksomhedens aktivitet. Den anden halvdel omfatter et aktivitetscenter med

vandland, legeland osv. Aktiviteten med udlejning begyndte i 2008, og aktivitetscentret åbnede i april 2009. Forud for indgåelsen af den lokale overenskomst i 2009 undersøgte han, hvilke muligheder der var. Han kontaktede bl.a. DI, som gerne ville undersøge, om der kunne laves en brancheoverenskomst med CO-industri. I februar 2009 var tilbagemeldingen imidlertid den, at CO-Industri ikke ville være med til en sådan overenskomst. DI anbefalede herefter, at han indgik en virksomhedsoverenskomst med den lokale 3F-afdeling. Da aktivitetscentret skulle åbne i april 2009, fik man herefter travlt med at forhandle med den lokale 3F-afdeling. På grund af tidspresset kom man dog hurtigt til enighed om at bruge overenskomsten fra Legoland som model for den lokale overenskomst. Han hørte ikke på det tidspunkt noget fra forbundet. Det er korrekt, at 3F Varde-Billund den 26. marts 2009 orienterede ham om, at forbundet ikke ville acceptere overenskomsten, men lokalafdelingen bekræftede, at der stadig var en overenskomst. Ellers hørte han ikke noget om overenskomsten, før han modtog brevet af 23. september 2009. Han havde i øvrigt en god dialog med Kristian Bovbjerg og Brian Lyst fra lokalafdelingen. Der var nogle udeståender såsom valg af tillidsmand, spørgsmål fra medlemmer og om overenskomstfornyelse. Derfor aftalte man at mødes den 21. oktober 2009. På dette møde startede de deltagende med at præsentere sig, da det var første gang, Lone Baagøe deltog. Herefter drøftedes valg af tillidsmand, hvorefter man gik videre til at tale om overenskomstfornyelsen. Han spurgte direkte 3F-repræsentanterne om, hvad der skulle forhandles om, men fik ikke noget svar. Han fik heller ikke noget svar, da han direkte spurgte om, hvad der skulle ske med tjenerne og køkkene. Mødet sluttede dog med en fælles forståelse om, at der skulle forhandles.

Da han i 2008 havde kontakt med DI, blev der også talt om medlemskab af en arbejdsgiverorganisation, men det blev aftalt at vente, til overenskomsten var på plads. Da den lokale overenskomst var indgået, orienterede han DI herom, og det blev aftalt, at han ville genoptage kontakten, når højsæsonen var overstået. Det var hans fornemmelse, at det rette tidspunkt at melde sig ind ville være, når den nye overenskomst skulle forhandles. Han underskrev indmeldelsespapirene den 25. november 2009, da han anså det for nødvendigt, at medlemsskabet var på plads, inden der skulle forhandles, jf. 3F's breve af 23. og 24. november 2009.

Lars Bruhn har forklaret bl.a., at han er ansat som chefkonsulent i DI, hvor han bl.a. har haft ansvar for Legolands overenskomst siden 1998 og derfor kendte Jan Harrit, før denne blev direktør i Lalandia Billund. Han forestod drøftelserne med CO-industri om en brancheoverenskomst. I 2008 havde han flere møder med CO-industri, og omkring jul samme år sendte han et udkast til overenskomsten til CO-industri. Han blev overrasket, da CO-industri

alligevel ikke ville være med. Han var også skuffet, for han vidste, at Lalandia Billund gerne ville have orden på sagerne. Som følge af udfaldet af drøftelserne med CO-industri, anbefalede han Jan Harrit at indgå en lokaloverenskomst med 3F med udgangspunkt i Legoland-overenskomsten, som Jan Harrit havde et godt kendskab til.

Han vidste, at Lalandia Billund havde haft kontakt til både DI og Dansk Erhverv om medlemskab. Han forventede, at Jan Harrit ville vende tilbage i efteråret 2009, dvs. inden der skulle ske fornyelse af den lokale overenskomst. Han ville gerne give Lalandia Billund en god behandling, da det ikke var lykkedes ham at få brancheoverenskomsten på plads. Han aftalte med Jan Harrit, at medlemskabet af DI Overenskomst II skulle ske med virkning fra den 1. oktober 2009, hvilket begge parter fandt rimeligt, fordi Lalandia Billund havde trukket på DI med hensyn til rådgivning. Indmeldelse i DI Overenskomst II sker af administrative grunde kvartalsmæssigt.

Den lokale overenskomst, som er indgået mellem Lalandia Billund og 3F Varde-Billund, er fortsat gældende mellem parterne, idet der ikke har kunnet opnås enighed om en ny overenskomst.

Parternes argumentation

Klager har til støtte for sin påstand anført bl.a., at DI har tilsidesat støtteforbuddet i Hovedaftalens § 2, stk. 6, ved at optage Lalandia Billund A/S som medlem, efter at der gyldigt var bebudet konflikt, og ved sin efterfølgende støtte til virksomheden, herunder brevet af 2. december 2009 til 3F og den videre korrespondance. Der forelå en klar aftale mellem forbundet og 3F Varde-Billund om opsigelse af den lokale overenskomst, og der kan allerede derfor ikke ses bort fra forbundets opsigelse af 23. november 2010. Men i øvrigt var 3F som forbund under alle omstændigheder berettiget at opsiges overenskomsten på lokalafdelingens vegne. Ligeledes må konfliktvarslet i samme brev anses for gyldigt, idet det på baggrund af korrespondancen i sagen og Lone Baagøes forklaring må anses for godtgjort, at der ikke var udsigt til, at Lalandia Billund ville acceptere de ændringer af den lokale overenskomst, som var påkrævet i henhold til 3F's forpligtelser over for Horesta. Dette understøttes i øvrigt af, at Lalandia Billund A/S også efterfølgende har afvist at indgå overenskomst på nye betingelser. Der havde således været ført "forgæves forhandling", således som dette udtryk må forstås i Hovedaftalens § 2, stk. 6, da konfliktvarslet blev afgivet. 3F Varde-Billunds brev af 24. november 2009 kan ikke tillægges betydning i forhold til gyldigheden af konfliktvarslet, da det utvivlsomt er forbundets kompetence at varsle konflikt. Det kan heller ikke tillægges betydning, at det fremgår af brevet, at 3F Varde-Billund vil fremkomme med forslag til en ny overenskomst, eftersom det er sædvanligt at fortsætte forhandlinger, efter at der er varslet konflikt.

Forbundet har ikke udvist passivitet i forhold til at anfægte den lokale overenskomst, eftersom forbundet, straks man blev opmærksom herpå, meddelte afdelingen, at der skulle rettes op på forholdet. Endvidere gik forbundet ind i sagen, da tidspunktet for opsigelsen af overenskomsten nærmede sig. Hverken forbundet eller afdelingen har således udvist passivitet, modsat Lalandia Billund og DI, som burde have protesteret i forbindelse med brevene af henholdsvis 23. og 24. november 2009, såfremt man mente, at opsigelsen af overenskomsten eller konfliktvarslet ikke var afgivet på behørig vis.

Som følge af DI's tilsidesættelse af støtteforbuddet i Hovedaftalens § 2, stk. 6, har 3F krav på bod, som bør fastsættes under hensyn til, at DI var fuldt vidende om, at Lalandia Billunds formål med at indmelde sig i arbejdsgiverorganisationen var at fastholde en overenskomst, som ikke er den relevante for området. Endvidere har DI hele tiden været vidende om, at fastholdelsen af overenskomsten påfører 3F betydelig skade som følge af 3F' forpligtelser over for Horesta. Bodnen bør derfor være af betydelig størrelse.

Indklagede har til støtte for sin påstand om frifindelse anført bl.a., at støtteforbuddet i Hovedaftalens § 2, stk. 6, ikke finder anvendelse i nærværende sag, da Lalandia Billund, som det fremgår af medlemsregistret, blev optaget med virkning fra den 1. oktober 2009. Virksomheden var således allerede indmeldt i DI, da der blev varslet konflikt. Hertil kommer, at det på baggrund af både Jan Harrit og Lars Bruhns forklaringer kan lægges til grund, at der var en fælles forståelse om, at Lalandia Billund ville melde sig ind i DI, inden den nye overenskomst skulle drøftes. Det er i den forbindelse troværdigt, at indmeldelsespapirerne blev sendt til DI den 25. november 2009, fordi disse forhandlinger, som følge af brevene fra 3F og 3F Varde-Billund af henholdsvis 23. og 24. november 2009, syntes nært forestående.

Støtteforbuddet er imidlertid heller ikke tilsidesat, selv om Arbejdsretten måtte lægge til grund at Lalandia Billund først blev optaget i DI efter den 25. november 2009. Dette fremgår af den udtrykkelige ordlyd af Hovedaftalens § 2, stk. 6. Der forelå ingen arbejdskonflikt, og der havde ikke været gennemført et forhandlingsforløb, der gav grundlag for at karakterisere forhandlingerne som ”forgæves”. Parterne tilkendegav flere gange deres vilje til at forhandle, bl.a. i 3F Varde-Billunds brev af 24. november 2009, som må forstås på den måde, at der heller ikke efter afdelingens opfattelse havde været ført forhandlinger, endsige forgæves forhandlinger.

For at støtteforbuddet i Hovedaftalens § 2, stk. 6, aktualiseres, må det endvidere kræves, at der klart er bebudet konflikt. Dette er ikke sket i nærværende sag, hvor det ikke var aftaleparten selv, der bebudede konflikten, men forbundet. Det gøres således gældende, at eftersom forbundet ikke var aftalepart i den lokale overenskomst, kunne forbundet hverken opsiges eller varsle konflikt som sket i forbundets brev af 23. november 2009. Opsigelse er således alene sket behørigt i 3F Varde-Billunds brev af 24. november 2009, hvori der ikke var noget varsel om konflikt. Arbejdsretten må derfor lægge til grund, at der ikke klart er bebudet konflikt.

Endvidere gøres det gældende, at 3F har udvist passivitet, fordi man ikke rettede henvendelse til Lalandia Billund, så snart man blev opmærksom på den lokale overenskomst.

Det gøres endelig gældende, at der under ingen omstændigheder kan blive tale om at pålægge DI bod, da der i tilfælde af, at Arbejdsretten ikke tiltræder indklagedes fortolkning af Hovedaftalens § 2, stk. 6, vil være tale om en afgørelse af et meget tvivlsomt fortolkningsspørgsmål.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Indledningsvis bemærker Arbejdsretten, at der efter bevisførelsen ikke er grundlag for at anse Lalandia Billund A/S' indmeldelse i DI for at være sket før den 25. november 2009.

Støtteforbuddet i Hovedaftalens § 2, stk. 6, forhindrer ikke DI i at optage Lalandia Billund A/S som medlem og yde bistand til virksomheden, medmindre der inden indmeldelsen var etableret arbejdsstandsning, eller arbejdsstandsning efter forgæves forhandling var klart bebudet. Ved Lalandia Billunds indmeldelse i DI den 25. november 2009 var der ikke etableret arbejdsstandsning. Efter bevisførelsen, herunder navnlig forklaringerne om kontakten mellem virksomheden og 3F's lokalafdeling i efteråret 2009 og den fremlagte korrespondance, finder Arbejdsretten det ikke godtgjort, at der forud for konfliktvarslet den 23. november 2009 havde været ført forgæves forhandling om overenskomstforholdene mellem virksomheden og 3F, eller at virksomheden havde afvist at indgå i sådan forhandling. DI har således ikke ved at optage Lalandia Billund som medlem og efterfølgende yde støtte til virksomheden i forhold til 3F handlet i strid med Hovedaftalens § 2, stk. 6.

Arbejdsretten tager derfor indklagedes påstand om frifindelse til følge.

Thi kendes for ret:

DI Overenskomst II v/DI frifindes.

I sagsomkostninger for Arbejdsretten skal Landsorganisationen i Danmark for Fagligt Fælles Forbund inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 2.000 kr. til Arbejdsretten.

Poul Søgaard